

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 19/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talous- arvioksi vuodelle 2015

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2014 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2015 (HE 131/2014 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan samalla päättänyt, että muut erikoisvaliokunnat voivat antaa työjärjestyksen mukaisesti lausuntonsa valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kansliapäällikkö Hannele Pokka, hallintojohtaja Oili Hintsala, lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn, ympäristöneuvos Aulikki Alanen, ympäristöneuvos Saara Bäck, ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander, ympäristöneuvos Pirkko Oilinki-Nenonen, ympäristöneuvos Eeva-Liisa Poutanen, hallitusneuvos Oili Rahnasto, yli-insinööri Jorma Kaloinen, pääsuunnittelija Tommi Laanti, erityisasiantuntija Magnus Nyström ja rahoitusylitarkastaja Timo Tähtinen, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa ja neuvotteleva virkamies Lauri Taro, valtiovarainministeriö

- ylimetsänhoitaja Matti Heikurainen, metsäneuvos Marja Kokkonen ja vesihallintoneuvos Jaakko Sierla, maa- ja metsätalousministeriö
- kehittämisspäälikkö Markku Karjalainen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Jarmo Lindén, Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskus
- luontopalvelujohtaja Rauno Väisänen ja hallintopäälikkö Jarmo Leskinen, Metsähallitus
- kehittämisspäälikkö Jorma Rytönen, Suomen ympäristökeskus
- johtaja Erkki Kantola, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- johtaja Olli Madekivi, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- asuntoasiantuntija Laura Hassi, yhdyskuntatekniikan päälikkö Kirsi Rontu ja ja projekti-insinööri Henna Luukkonen, Suomen Kuntaliitto
- toimitusjohtaja Mikko Viljakainen, Puuinfo Oy
- johtaja Aija Tasa, RAKLI ry
- puheenjohtaja Risto Sulkava, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut:

— Suomen Vesilaitosyhdistys ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ympäristöhallinnon toimintakyky

Ympäristöhallinnon tehtävät ovat viime vuosina jatkuvasti lisääntyneet samanaikaisesti, kun henkilöstövoimavarat ovat vähentyneet. Tehtäviä on tullut lisää erityisesti EU:n lainsäädännön kansallisen toimeenpanon kautta. ELY-keskusten ympäristövastuualueiden henkilöstö on supistunut neljässä vuodessa yli viidenneksellä (22 %). Tehtäviä on mahdollisuuksien mukaan karsittu ja toimintaa tehostettu, palveluita on ulkoistettu ja keskitetty sekä palvelujen sähköistys aloitettu. Koska tehtävät ovat kuitenkin lisääntyneet, ei voimavaratilanne ole lainkaan helpottunut.

Syyskuussa 2014 ELY-keskuksissa alkaneiden yhteistoimintalain mukaisten neuvottelujen tavoitteena on noin 15 prosentin lisäleikkaukset, mikä merkitsisi aikaisemmat leikkaukset huomioon ottaen jo 35 prosentin vähennystä henkilöstöön ainakin ympäristövastuualueiden osalta. Tämä vähennys on niin huomattava, että vaje ei ole enää tehostamisella ja keskittämislä hoidettavissa, vaan palvelutaso väistämättä laskee ja käsittelyajat pidentyvät.

Ympäristövaliokunta korostaa, että ympäristöhallinnon toimintakyky on turvattava. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös osaamisen säilyttämiseen ja siirtämiseen rekrytoitavalle henkilöstölle, sillä lähivuosina erityisesti ELY-keskusten ympäristövastuualueilta on jäämässä eläkkeelle huomattava määrä osaamispääomaa. ELY-keskuksille kuuluvia erilaisia ympäristönsuojelun edistämisen-, torjunta-, tiedonvälitys- ja kasvatustehtäviä on pakko hoitaa kevyemmin tai jättää lopulta kokonaan hoitamatta, jotta lakisääteiset tehtävät voidaan hoitaa asiallisesti, ellei voimavaroja lisätä. Valiokunta edellyttääkin, että määrärahaileikkausten vaikutuksia arvioidaan riittävästi siten, että vähentämisen kokonaisvaikutukset tiedetään ja myös välilliset vaikutukset voidaan ottaa huomioon.

Ympäristölupaviranomaisissa eli aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueilla voimavarat ovat vähentyneet 4 prosenttia, mutta ongelmana on silti osin aluehallintouudistuksen toteutuksesta ja osin lainsäädännön muutoksista seurannut ympäristöluparuuhka. Vireille tulevien asioiden määrä on kasvanut, päätösten vaatimustaso on noussut ja edelleen osin myös hakemusten puutteellisuus työllistää lupaviranomaista. Muuttunut lainsäädäntö edellyttää enemmän erilaisia selvityksiä, joten työmäärä hakemusta kohden on kasvanut. Oman erityisen ruuhkansa muodostavat turvetuotantoa koskevat lupahakemukset, samoin esimerkiksi Talvivaaran kaivoksen päästöistä vesiin tehdyt sadat korvaushakemukset.

Ympäristöhallinnon sisäistä ohjausta on kehitetty perustamalla ohjaustoiminto tukemaan aluehallinnossa tehtävää työtä. Vuoden 2014 alusta on voitu suunnata lisämääräpanostusta aluehallintoviranomaisten ympäristötehtävien hoidon kehittämiseen ja tehostamiseen. Pääosa resurssilisäyksestä käytetään ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen esittämiin kehittämishankkeisiin, joilla vahvistetaan ja tuetaan aluehallinnon toimintakykyä. Ohjausrahalla voidaan myös esimerkiksi palkata henkilöitä sellaisiin tehtäviin, jotka parantavat vakavien ympäristöongelmien ennaltaehkäisyä.

Ympäristöhallinnon voimavarojen vähentämisen vaikutukset heijastuvat yrityksiin, kansalaisiin ja alueiden kehittymismahdollisuuksiin. Lupien ruuhkautuminen voi myös hidastaa tuotannollisten investointien käynnistymistä. Kysymys ei siten ole vain ympäristön tilasta tai ympäristönäkökulman täysipainoisesta huomioon ottamisesta, vaan alueiden kehittämismahdollisuuksista ja yritysten investointiympäristöstä. Lupien joutuessa käsittely on paitsi toiminnanharjoittajien kannalta tarpeellista myös haitankärsijöiden intressissä.

Vasta aluehallintovirastojen nykyisen luparuuhkan purkaminen antaa mahdollisuuden myös hallinnon sisäisen toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen, kun ruuhkautuneessa ti-

lanteessa kaikki voimavarat on kohdennettava suman purkamiseen. Lupaviranomaisen voimavarojen lisäksi kokonaisuuteen vaikuttavat ELY-keskusten voimavarat, sillä keskukset antavat lupaprosesseissa lakisääteisiä lausuntoja, joiden viipyminen hidastaa osaltaan lupaprosessin kulkua.

Valiokunta edellyttää edellä esitettyyn viitaten, että aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueille kohdistetaan rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti 10 htv:n lisävoimavarat seuraavan kahden vuoden ajalle ruuhkan purkamiseen.

Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon

Momentille 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon) ehdotetaan 2 miljoonan euron määrärahaa eli 160 000 euron vähennystä. Valiokunta esittää, että määräraha tulee säilyttää ennallaan. Määräraha on pieni, mutta merkittävä ja ylläpitää toimivaa vuoropuhelua, joka ehkäisee ääriäkemysten syntymistä. Erityisesti valtakunnallisten järjestöjen merkitys on tärkeä osana yhteiskunnallista keskustelua. Edellä esitettyyn viitaten valiokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta lisää momentille 25.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon) 160 000 euroa.

Haja-asutuksen jätevesihuolto

Haja-asutuksen jätevesihuoltoa kehitetään toisaalta siirtoviemärien rakentamisella ja toisaalta kiinteistökohtaista jätevedenkäsittelyä koskevan lainsäädännön toteuttamisella. Kiinteistökohtaista jätevedenkäsittelyä koskevan ns. haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen toimeenpanon siirtymäaika päättyy 1.3.2016, joten tarvittavien hankkeiden toteuttamiseen on aikaa enää pari vuotta.

Siirtoviemärihankkeilla on toteutettu osaltaan eduskunnan lausumaa, jossa se edellytti hallitukselta viemärintiöohjelman laatimista tarpeellisine määrärahakorotuksineen päättäessään maaliskuussa 2011 haja-asutuksen jätevesiä käsittelevän lainsäädännön muuttamisesta. Valta-

kunnallisen viemärintiöohjelman puitteissa on tuettu siirtoviemäreiden rakentamista. Siirtoviemäreillä jätevedet voidaan johtaa tehokkaasti toimiville keskuspuhdistamoille, joilla on pieniä laitoksia paremmat edellytykset huolehtia jätevesien tehokkaasta puhdistamisesta. Siirtoviemäriin liitetään niiden varrella olevaa haja-asutusta, jätevesistä aiheutuva kokonaiskuormitus vesiin pienenee ja vesialueita vapautuu kokonaan yhdyskuntajätevesikuormituksesta.

Viemärintiöohjelman toteutuksesta saatujen alustavien tietojen mukaan ohjelma on selkiyttänyt ja ohjannut viemäriverkostojen laajentamista. Ohjelman perustavoite 20 000 haja-asutusalueen talouden liittämisestä viemäriverkoston piiriin on toteutumassa. Ohjelman toteuttamista on pidetty erityisen ajankohtaisena juuri nyt, kun se ajoittuessaan haja-asutuksen jätevesiasetuksen siirtymäajan päättymistä edeltäviin vuosiin on tehostanut kehittämissuunnittelua.

Vuoden 2015 talousarvioehdotuksessa siirtoviemärihankkeiden tukeen on käytettävissä ympäristöministeriön hallinnonalalla 4,4 milj. euroa (35.10.61) sekä 8 milj. euroa maa- ja metsätalousministeriön vesihuollon ja tulvasuojelun momentilla 30.40.31. Tuki riittää käynnissä olevien hankkeiden sopimuksilla sidottuihin tukiin hankkeiden loppuun saattamiseksi. Näissä neljän suurimman siirtoviemäriin osalta tukea on sidottu ainoastaan hankkeiden ensimmäiselle vaiheelle. Siirtoviemäriin kohdistuva tuki on talousarvioiden tulevien vuosien kehyksissä suunniteltu lopetettavan kokonaan vuoden 2015 lopussa, jolloin kahdessa vaiheessa toteutettavien siirtoviemärihankkeiden toisen rakennusvaiheen tukiosuutta ei voida myöntää, mikä nostaisi vesihuoltolaitosten kustannuksia. Seurauksena voi olla toisen vaiheen toteuttamisen peruuntuminen tai lykkäntyminen. Valiokunnan saaman arvion mukaan tämä merkitsisi sitä, että viemärintiöohjelman tavoitteista toteutuisi vain puolet.

Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti haja-asutuksen säännösten toimeenpanoa edistetään huolehtimalla tiedottamiseen ja neuvontaan tarvittavista resursseista. Neuvonnasta vuosilta 2012—2014 saadut kokemukset osoittavat, että

neuvonta edellyttää vähintään 1,5 miljoonan euron määrärahaa. Vuoden 2015 talousarvioesityksessä neuvontaan käytettävissä oleva määräraha on kuitenkin vain 700 000 euroa. Tämä tarkoittaa neuvontahankkeiden lukumäärän supistamista aiemmasta ja toiminnan kohdistamista alueille, joissa haja-asutusta on eniten. Vuonna 2015 neuvonnan avustuspäämäärärahaa on suunniteltu käytettäväksi myös valtakunnalliseen yleistiedottamiseen.

Valiokunta huomauttaa, että hajajätevesineuvonta on suunniteltu lopetettavan vuoden 2016 lopussa, jolloin haja-asutuksen jätevesiasetuksen toimeenpanon siirtymäkauden päättymisen seurauksena neuvonnan pääasiallinen tarve olisi poistunut. Neuvontahankkeissa tiedot on kerätty yhtenäisin perustein, ja hajajätevesisäännösten toimeenpanon tämän hetken tilanteesta on juuri valmistunut Suomen ympäristökeskuksen selvitys.¹ Sen tulosten mukaan saneerausta arvioidaan tarvittavan vielä noin 89 000–124 000 pientalossa. Tilanteeseen vaikuttaa sekin, että kuntaliiton selvityksen mukaan hajajätevesiasetuksen 4 §:n mukaiset tiukemmat puhdistusvaatimukset on annettu kunnallisilla ympäristönsuojelumääräyksillä 74 prosentissa kunnista. Edellä esitettyyn viitaten valiokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta lisää momentille 35.10.61 (Ympäristönsuojelun edistäminen) siirtoviemärihankkeisiin 4,2 miljoonaa euroa ja hajajätevesineuvontaan 0,8 miljoonaa euroa eli yhteensä 5 miljoonaa euroa.

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät ja tuloutustavoite sekä METSO-toimintaohjelma

Valiokunta pitää hyvänä, että Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien määräraha (35.10.52) säilyy tasoltaan ennallaan. Momentille esitetään 34 098 miljoonan euron määrärahaa, johon sisäl-

tyy kehysriihen päätöksen mukaisesti 5 miljoonan euron lisämääräraha mm. uusien kansallispuistojen perustamiseen. Laki Etelä-Konneveden kansallispuistosta tuli voimaan 1.9.2014, ja hallituksen esitys Teijon kansallispuiston perustamiseksi on parhaillaan ympäristövaliokunnan käsiteltävänä. Uudet kansallispuistot ja Museovirastolta vuoden 2014 alussa Metsähallitukselle siirtyneet 29 kansallisesti arvokasta historiallista monumenttia ja arkeologista kohdetta edellyttävät rahoitustason turvaamista. Merkittäviä Metsähallituksen luontopalveluiden hallintaan siirtyneitä tai siirtyviä kohteita ovat myös puolustusvoimien käytöstä poistuneet Örön rannikkolinnake- ja varuskuntasaari Kemiönsaaren kunnassa sekä Vallisaari ja Kuninkaansaari Helsingin edustalla. Perusrahoitusta tarvitaan perustamiseen sekä palveluiden ja palveluvarustuksen rakentamiseen ja parantamiseen, vaikka matkailun ja palvelun liiketoiminta rakennetaan yksityisen yrittäjyyden varaan.

Erityisesti kansallispuistojen vetovoimaan perustuvan matkailun kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset ovat useiden tutkimusten mukaan aluetaloudellisesti mittavia. Luontomatkailuun perustuvaan potentiaaliin lisätä erityisesti ulkomailta suuntautuvaa matkailua tulee siten suhtautua arvokkaana mahdollisuutena lisätä tukipalveluihin perustuvien työpaikkojen määrää. Valiokunta korostaa myös sitä, että Metsähallituksen luontopalvelut on työllistänyt neljän viimeisen vuoden aikana noin 500 nuorta talousarvioiden erillismäärärahoilla. Tämä on tarjonnut työttömille nuorille mahdollisuuden työllistyä ja saada arvokasta työkokemusta erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja rakentanut näin mahdollisuuksia uusille työllistymismahdollisuuksille ja elämänhallinnalle. Nuorten työttömien työllistämisen jatkaminen hyväksi koettuun tapaan edellyttäisi lisämäärärahaa. Edellä esitettyyn viitaten valiokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta lisää nuorten työllistämiseen momentille 35.10.52 miljoonaa euroa nuorten työttömien työllistämiseen.

¹ Muistio haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyn toimeenpanon tilanteesta. Johanna Kallio, Suomen ympäristökeskus 10.10.2014.

Metsähallituksen vuoden 2015 tuloutustavoite on 135 miljoonaa euroa. Tavoite sisältää hallituksen julkisen talouden suunnitelmassa päätetyn tavoitteen myydä kiinteistöjä tulosvaikutukseltaan 25 miljoonalla eurolla. Kiinteistöjen myyntiin perustuvaa lisätuloutusta on maksettu ennakoivasti 10 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja Metsähallituksen osuus vuoden 2015 lisätuloutuksesta olisi 15 miljoonaa euroa.

Valiokunta katsoo, että kun suuruudeltaan yli 1 000 hehtaarin metsäpalstojen hintataso lähestyy metsien tuottoarvoa, ei niiden myyntiä ole pidettävä pitkällä tähtäimellä kannattavana. Huomioon on otettava myös se, että suuremmilla palstoilla metsien muiden käyttömuotojen, kuten virkistyskäytön, painoarvo kasvaa. Myytävien alueiden valinnassa tulee ottaa huomioon se, ettei myynti painotu virkistys- ja luontoarvoiltaan keskimääräistä arvokkaampiin kohteisiin.

Valiokunta tukee sen selvittämistä, voidaan-ko mainittu 25 miljoonan talousarviovaikutus saavuttaa jollain vaihtoehtoisella tavalla. Yksi selvitetty keino on alentaa Metsähallituksen peruspääomaa pääoman palautuksella. Myyntitulojen ansiosta vahvistuneesta kassasta voidaan irrottaa rahoituspääomaa, jolloin myyntitavoitetta voitaisiin alentaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Metsähallitus valtion metsien hoitajana ottaa erityisesti huomioon myös metsien käytön sosiaalisen kestävyys. Metsähallituksen tuloutustavoitteessa asetetaan paitsi maanmyyntitavoitteet myös lähitökohtaisesti vaatimukset Metsähallituksen metsien käytölle. Valiokunta korostaa tarvetta arvioida tuloutustavoitetta ekosysteemilähestymistapa huomioon ottaen eli sisällyttäen arvioon muutkin näkökulmat kuin puuntuotto. Valiokunnan saaman arvion mukaan hakkuita ei ole mahdollista enää lisätä nykyisestä ilman, että sosiaalinen kestävyys kärsii.

Vapaaehtoisuuteen perustuva METSO-toimintaohjelma tarjoaa maanomistajalle mahdollisuuden suojella metsäänsä joko pysyvästi tai määräaikaaisesti 20 vuoden ajan. Pysyvässä suojelussa vaihtoehtoja on maa-alueen myyminen valtiolle tai sen rauhoittaminen yksityisenä

suojealueena. Lisäksi ohjelman kautta voidaan hoitaa talousmetsien monimuotoisuutta. METSON hehtaaritavoitteet ovat merkittävien konkreettinen keino edistää monimuotoisuustavoitteiden toteutumista. Ohjelman toteutusta jatketaan aiemmin sovittujen tavoitteiden mukaisena, mutta pienemmällä vuosipanostuksella vuoteen 2025 asti. Valiokunta korostaa tarvetta huolehtia myös METSO-ohjelmaan tarvittavan määrärahasen pitkäjänteisestä turvaamisesta. Soijensuojelun täydennysohjelma on suunniteltu toteutettavaksi momentin 35.10.63 kehysten puitteissa samalla, kun vanhojen suojeleohjelmien toteutus vähenee ja loppuu lähivuosina. Valiokunta huomauttaa, että ohjelmien toteutus edellyttää osaltaan riittäviä voimavaroja ELY-keskuksissa.

Itämeren suojele ja öljyntorjunta

Itämeren suojeleuun käytettäväksi ehdotettu 3,84 miljoonan euron määräraha sisältyy momentille 35.10.22 (Eräät ympäristömenot). Määrärahalla toteutetaan hallituksen päättämiä toimia Saaristomeren hyvän tilan saavuttamiseksi, vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventoimiseksi sekä merenhoidon toimenpideohjelman valmistelemiseksi. Ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja maatalouden vesiensuojelun tehostamista koskevat hankkeet ovat konkreettisia ja käytännönläheisiä, ja niillä pyritään myös edistämään käytännössä hyödynnettäviä ja monistettavia menettelytapoja, teknologioita ja innovaatiota sekä vesien kuormitusta vähentäviä toimenpiteitä.

Suomi koordinoi yhdessä Puolan kanssa ravinteiden vähentämiseen tähtäävää Itämeren alueen strategian toimintaohjelmaa (NUTRI). Tehtävän jatkaminen edellyttäisi 100 000 euron lisämäärärahaa.

Kansainvälinen yhteistyö Itämeren suojeleu-ssa on tärkeää, vaikuttavathan kaikkien rantamaiden päästöt meren tilaan. Lähialueyhteistyö entisessä muodossaan on päättynyt, eikä uusia hankkeita sitä kautta rahoiteta. Lisäksi ulkoasianministeriön hallinnonalaan sijoittuva Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön

momentti on puolittumassa (1,6 milj. euroa momentilla 24.90.68). Hyviä tuloksia on kuitenkin saatu aikaan Suomenlahden rantavaltioiden eli Venäjän, Viron ja Suomen välisellä kolmikan-tayhteistyöllä. Erityisen tärkeäksi on osoittautunut tämän vuoden aikana yhteistyö Suomen-lahti-vuosi 2014 -hankkeessa, jossa on saatu muun muassa ensimmäistä kertaa yhteinen ha-vaintoverkosto, joka tuottaa vertailukelpoista tietoa meren tilasta yhteneväisin mittauksin ja menetelmin ja mahdollistaa data-aineiston yhteiskäyttöä merialueilta Suomen, Viron ja Venä-jän välillä. Tämän työn jatkamisen mahdollista-minen on äärimmäisen tärkeää myös siksi, että tämänhetkisen poliittisen tilanteen ja Venäjälle asetettujen sanktioiden seurauksena kansainvä-listen rahoituslaitosten hankevalmistelu Venä-jälle on pysähdyksissä ja muukin kansainväli-nen rahoitus ja tuki epävarmaa. Suomenlahden rantavaltioiden tutkimusyhteistyön jatkaminen edellyttäisi 300 000 euron lisämäärärahaa. Edel-lä esitettyyn viitaten valiokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta lisää momen-tille 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) 300 000 euroa.

Öljyvahinkojen torjunta rahoitetaan momentilta 35.10.20 (Ympäristövahinkojen torjunta). Mää-rärahaesitys on 5,4 miljoonaa euroa (vuonna 2014 5,2 milj.). Valiokunta pitää hyvänä, että määrärahasato säilyy, sillä öljyvahinkojen tor-junta merellä on huomattavasti halvempaa kuin jälkikäteinen korjaus ja järjestelmämme on kaik-kiaan todettu kustannustehokkaaksi myös val-tiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuus-kertomuksessa. Merentutkimusala Arandan kunnossapitoon ja tutkimuslaitehankintoihin esitetään 1,45 milj. euroa (35.10.70, Alusinvestoinnit), ja lisäksi ehdotukseen sisältyy valtuus peruskorjauksen suunnittelun käynnistämiseksi. On tärkeää, että tämä säilytetään, sillä seuranta-ohjelmien toteuttaminen edellyttää tehtävään so-

veltuvan, merikelpoisen tutkimusaluksen käyt-töä.

Öljyvahinkojen torjuntakapasiteetin kasvusta aiheutuu kuitenkin lisäkustannuksia 0,3 miljoonaa euroa, mitä määrärahassa ei ole otettu huomioon. Ilman lisämäärärahaa on pakko tinkiä torjunta-alusten kansallisista ja kansainvälisistä harjoituksista ja koulutuksesta, kansainvälisten sopimusten mukaisesta yhteistyöstä ja koulutus-ajoina. Valiokunta korostaa tarvetta vastata meriliikenteen kasvun tuomiin haasteisiin ja onnettomuusriskin kasvuun turvaamalla sinänsä koh-tuullisella tasolla olevan öljyvahinkojen torjuntakaluston toiminta, koulutus ja kansainvälinen yhteistyö.

Yhteenvedo

Ympäristövaliokunta esittää siten, että valtiova-rainvaliokunta

— lisää momentille 25.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon) 160 000 euroa,

— lisää momentille 35.10.61 (Ympäris-tönsuojelun edistäminen) siirtoviemäri-hankkeisiin 4,2 miljoonaa euroa ja haja-jätevesineuvontaan 0,8 miljoonaa euroa eli yhteensä 5 miljoonaa euroa,

— lisää nuorten työllistämiseen momen-tille 35.10.52 miljoona euroa nuorten työttömien työllistämiseen,

— lisää momentille 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) 300 000 euroa.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edel-lä olevan huomioon.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas	Tapani Mäkinen /kok
vpj.	Rakel Hiltunen /sd (osittain)	Martti Mölsä /ps
jäs.	Tarja Filatov /sd	Sari Palm /kd
	Christina Gestrin /r	Raimo Piirainen /sd
	Timo Heinonen /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Pauli Kiuru /kok	Mirja Vehkaperä /kesk
	Jukka Kärnä /sd	Juha Väättäinen /ps
	Eeva-Maria Maijala /kesk	vjäs. Mika Raatikainen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Kataisen ja sittemmin Stubbin johtaman hallituksen toiminta on ollut vailla johdonmukaisuutta koko tämän meneillään olevan hallituskauden ajan. Tämä näkyy pöyristyttävällä tavalla juuri hallituksen tekemissä päätöksissä tai paremmin sen tekemättömissä sekä pyörretyissä päätöksissä. Tästä tavastaan hallitus ei vielä kukaan pystynyt irrottautumaan hiljakkoin päättyneissä budjettineuvotteluissaan. Hyvinä huonoina esimerkkeinä tällaisista päätöksistä voidaan mainita esimerkiksi yrittäjyyden kannusteiden parantamista jättäminen samoin kuin konkurssilainsäädännön parantamista jättäminen.

Toisaalta hallitus on myös puhunut paljon oppisopimuksesta sekä oppisopimuskoulutuksesta ja sen parantamisesta. Tälläkään sektorilla ei nähty tekoja. Tosiasiassa hallitus vain istuu käsiensä päällä tekemättä mitään tarpeellisia päätöksiä maamme tilanteen parantamiseksi. Kyseessä näyttää todella olevan vain toimitusministeristö, mikä ei kykene tärkeisiin päätöksiin maamme tilanteen parantamiseksi.

Tulevaisuuden asuntorakentamisen sekä tuotannon haasteet ovat suuret. Kataisen sekä sittemmin Stubbin hallitusten harjoittaman kylmän keskittämispolitiikan seurauksena muun muassa maaseutu autioituu. Tämä puolestaan on lisännyt haasteellisuutta pääkaupunkiseudun sekä sen kehyskuntien tilanteeseen. Erityisen huolestuttava tilanne on juuri asuntotuotannon suhteen ja sinne pakkautuvan väkimäärän vuoksi. Omat haasteensa tähän kokonaisuuteen luo myös sosiaalinen asuntotuotanto. Hallitus on menneen kesän aikana lanseerannut oman mallin ns. Remontti Oy:n tilanteen ratkaisemiseksi. Tästä huolimatta perussuomalaisten eduskuntaryhmän sekä valiokuntaryhmämme mielestä tämä hallituksen luomus ei ole ratkaisu kyseessä oleviin ongelmiin. Perussuomalaisten mielestä hallitus yhä ummistaa silmänsä tosiasioilta. Valiokuntaryhmämme mielestä kohtuuhintaiseen asumiseen tulee satsata nykyistä huomattavasti

enemmän. Myös lupabyrokratian purkamiseen tulisi panostaa nykyistä hallitusta enemmän, sillä tämä käynnistäisi investointeja sekä loisi työpaikkoja muun muassa turvepuolella.

Perussuomalaiset pitävät tärkeänä sitä, että korjausavustusten määrä palaisi riittävälle tasolle. Nykyistä suurempi rahamäärä ja satsaus on erittäin tarpeellinen, jotta hissien rakentaminen sekä vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaaminen kotona asumisen mahdollistamiseksi niin inhimillisesti kuin muutoin voidaan toteuttaa. Hallituksen määräraha on korjausavustuksiin liian pieni.

Kolmanneksi myös homekohteiden korjauksiin tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Perussuomalaisten mielestä yhdenkään kansalaisen ei tulisi joutua asumaan, elämään tai muutoin olemaan päivisin tiloissa, mitkä altistavat terveyshaittoihin. Valiokuntaryhmämme näkee, että vastuuta asiassa tulisi kohdentaa nykyistä paremmin esimerkiksi asuntonministerin käsiin. Tällöin kokonaisuus olisi paremmin hallittavissa. Eduskunnan tarkastusvaliokunta on kiinnittänyt omassa raportissaan myös huomiota tähän samaan asiaan. Muutoin perussuomalaiset näkevät, että koko maamme rakennuskannasta huolehtiminen tulisi nostaa poliittisen agendan kärkipäähän, sillä rakennuksissa lepää isot rahat ja ne ovat osa kansallisvarallisuuttamme.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, etteivät ns. "ympäristönsuojelun nimissä" tehdyt hankkeet rasita liikaa kansalaisten taloutta. Nykyinen hallituksen harjoittama meno tulee perussuomalaisten mielestä saada loppumaan, sillä se tulee vain yksinkertaisesti liian kalliiksi yhteiskunnalle. Hyvinä huonona esimerkkinä tällaisesta päätöksestä voidaan mainita keskustapuolueen aloittama sekä nykyhallituksen hyväksymä uusi jätevesiasetus. Asetuksen tarkoitus oli vähentää haja-asutusalueiden jätevesistä aiheutuvaa ympäristökuormitusta kiinteistöiltä, joita ei ole liitetty yleiseen viemäriin. Asetus on ollut tietyillä

alueilla asuneille asukkaille kohtuuton sekä muutoinkin epäonnistunut, joten se tulisi kumota ensi tilassa. Muutoinkin raskaasta lupabyrokratiasta tulee päästä eroon.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunnan tulisi ottaa päätöstä tehdessään huomioon eriävässä mielipiteessä esitetyt näkökoh-

dat. Edellisten näkökohtien nojalla vaadimme kyseessä olevien määrärahojen lisäämistä seuraavasti: valtiovarainvaliokunta lisääisi kohtaan 35.20.60 avustukset korjaustoimintaan 20 miljoonaa euroa vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamisiin kotona asumisen mahdollistamiseksi sekä kohtaan 35.20.60 50 miljoonaa euroa julkisten rakennusten aikaistettuihin home- ja sisäilmakorjauksiin.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2014

Martti Mölsä /ps
Juha Väättäinen /ps
Mika Raatikainen /ps